

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLAR KREDİ VE KEFALET KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİ MERKEZ BİRLİĞİ ANA SÖZLEŞMESİ

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLAR
KREDİ VE KEFALET KOOPERATİFLERİ
BİRLİKLERİ MERKEZ BİRLİĞİ YAYINLARI
2023

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Esnaflık, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLAR
KREDİ VE KEFALET KOOPERATİFLERİ
BİRLİKLERİ MERKEZ BİRLİĞİ
ANA SÖZLEŞMESİ

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLAR KREDİ VE KEFALET KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİ MERKEZ BİRLİĞİ ANA SÖZLEŞMESİ

Kuruluş Amaç ve Faaliyet Konuları

Kuruluş, Merkez Birliğinin Adı, Merkezi ve Çalışma Bölgesi

MADDE 1- (1) Bu ana sözleşmede isimleri ve taahhüt ettikleri sermaye payları gösterilen, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri tarafından, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre süresiz olarak değişir ortaklı, değişir sermayeli sınırlı sorumlu bir Merkez Birliği kurulmuştur.

(2) Merkez Birliğinin adı Sınırlı Sorumlu Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği'dir.

(3) Merkez Birliğinin merkezi Ankara'da olup, çalışma bölgesi Türkiye sınırlarıdır. (Kısa adı TESKOMB' tur).

Amaç ve Faaliyet Konuları

MADDE 2- Merkez Birliğinin amacı ve çalışma konuları şunlardır;

- a) Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin genel mahiyetteki istek ve dertlerine TBMM, Cumhurbaşkanlığı, Hükümet ve bakanlıklarda çareler ve çözümler araştırmak,
- b) Gerek genel eğitim ve gerekse mesleki eğitim bakımından birliklerin, yapamadığı eğitim organizasyonlarını Türkiye çapında ifa etmek,
- c) Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin ve genel kooperatifçiliğin geliştirilmesi konusunda teknik bürolar kurmak ve seminerler düzenlemek,
- ç) Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri ve birliklerinin, yönetim ve denetim kurulu üyeleri için teminatlı çalışma ortamı yaratmak ve gerekiyorsa bu konuda bazı fonlar kurmak,
- d) Yurt içinde ve dışında geziler tertipleyerek Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi ortak ve memurlarının bilgi ve görgülerinin artırımına çalışmak,
- e) Ortak birliklerin ve kooperatiflerinin, finansman ve kredi sorunlarına çareler aramak,
- f) Bir yayın organı çıkarmak,
- g) Birliklerin ve kooperatiflerin, girmesinde fayda umulan kurumlara girmesine yardım-
cı olmak ve çeşitli ekonomik faaliyetlere öncülük etmek,
- ğ) Esnaf ve sanatkarların, ucuz ve yeterli kredi kullanmalarına, kooperatiflerin ve birlik-
lerin senetlerini Merkez Birliği adına T.C. Merkez Bankası'nda reeskontta kabul ettirmeye
çalışmak,

TİCARET BAKANLIĞI

Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

- h) Uluslararası kooperatif kuruluşlarına katılmak ve bu kuruluşlardan yapılacak eğitim, araç, gereç ve nakit yardımlarını kabul etmek,
- i) Birlik ve kooperatifleri denetlemek, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 75. maddesindeki denetim ve eğitim görevlerini ifa etmek,
- ı) Ortakların ihtiyaçlarını karşılamak üzere, Türkiye genelinde sağlık ve dinlenme tesisleri, bakımevleri, yurtlar ve kreşler kurmak veya kurulmasına yardımcı olmak, bu amaçlarla fon oluşturmak,
- j) Kooperatifçiliğin geliştirilmesi ve eğitim amacıyla enstitü kurmak,
- k) Türkiye genelindeki kooperatifler ortakları ve çalışanlarıyla, kooperatif birlikleri ve Merkez Birliği çalışanlarının sosyal yardımlaşma, dayanışma ve emekliliklerini sağlamak üzere vakıf kurmak ve bu vakıf aracılığı ile işletmeler tesis etmek ve işletmek,
- l) Kamu yararına yürütülen eğitim, sağlık, sosyal, kültürel vb. proje ve faaliyetleri desteklemek, aynı ve/veya nakdi yardımda bulunmak.

Ortaklık İşlemleri

Ortak Sayısı

MADDE 3- Merkez Birliğinin ortak sayısı sınırsız olup, kuruluştaki Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin kurduğu en az yedi birliğin bu ana sözleşmeyi imzalaması gereklidir.

Ortaklığa Kabul

MADDE 4- (1) Genel kurulda karar almak suretiyle Merkez Birliğine ortak olmak isteyen Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri, Merkez Birliği yönetim kuruluna yazılı olarak başvururlar. Bu başvuruda ana sözleşmenin tüm hükümleri ile getirilen yükümlülüklerin kabul edildiği açıkça belirtilir. Ortaklığa kabul yönetim kurulunun kararı ile gerçekleşir.

(2) Yönetim kurulu başvuruyu bir ay içinde sonuçlandırır ve kararı taahhütlü mektupla ya da elden imza karşılığında tebliğ eder.

(3) Yönetim kurulu, genel kurulda karar almak suretiyle Merkez Birliğine ortaklık başvurusu yapan birlikleri ortaklığa kabulden kaçınamaz.

Ortaklıktan Çıkma

MADDE 5- Her ortak, genel kurullarında aldıkları karara dayanarak hesap yılı sonundan en az bir ay önce Merkez Birliği yönetim kuruluna yazı ile başvurarak ortaklıktan çıkabilir. Ancak, ortaklıktan çıkma hakkı Merkez Birliğine girişten itibaren üç yıldan önce kullanılamaz.

Ortaklıktan Çıkarılma

MADDE 6- (1) Durumları aşağıda gösterilen hallere uyan birlikler yönetim kurulu kararı ile ortaklıktan çıkarılır:

- a) Aciz ve tasfiye haline düşmesi,
- b) Ana sözleşme hükümlerine aykırı hareket etmesi,
- c) Taahhütlerini veya ek ödemelerini zamanında yerine getirmemesi,
- (2) Ortaklar, bu maddede gösterilmeyen sebeplerle ortaklıktan çıkarılmazlar.

(3) Parasal yükümlülüklerini otuz gün geciktirmeleri üzerine, yönetim kurulunca noter aracılığı ile yapılacak ihtar takip eden on gün içinde bu yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere yine aynı kurulca ikinci ihtar yapılır. İkinci ihtar takip eden bir ay içerisinde de yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin ortaklıkları 1163 Sayılı Kanun'un 27'nci maddesi uyarınca düşer. Buna ilişkin gerekli işlemler yönetim kurulunca yürütülür.

(4) Ortaklığı sona erenler ayrılma sebeplerinin ortadan kalkması halinde, yeniden ortaklık başvurusu yapabilirler.

Çıkan ve Çıkarılanlarla Hesaplaşma

MADDE 7- Çıkan ve çıkarılan birliklerin sermaye ve diğer alacakları o yılın bilançosuna göre hesaplanarak, bilanço tarihinden itibaren bir ay içinde geri verilir. Bu şekilde ayrılan ortaklar Merkez Birliğinin yedek akçeleri üzerinde bir hak iddia edemezler.

Sermaye Pay ve Sorumluluk

Sermaye ve Paylar

MADDE 8- (1) Merkez Birliğinin sermayesi ortakların taahhüt ettikleri payların toplam tutarlarından ibaret olup, değişkendir. Ancak sermayenin en az haddi 35.000 Türk Lirası'dır.

(2) Kuruluştaki bu sermayenin tamamının taahhüt edilmesi ve ¼'ünün peşin, geriye kalan kısmın ise Merkez Birliği yönetim kurulunca belirlenecek taksitler halinde ve en geç bir yıl içinde ödenmesi zorunludur.

(3) Bir ortaklık payının değeri 100 Türk Lirası'dır. Ortaklar en çok 5.000 pay taahhüt edebilirler. Ancak her ortağın en az 50 pay taahhüt etmesi zorunludur.

(4) Ayni sermaye konulamaz.

(5) Ortakların payları 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 18'inci maddesine göre düzenlenen ortaklık senedinde gösterilir. Senetle temsil edilmeyen paylar 100 Türk Lirası olarak itibar olunur.

Ortakların Sorumluluğu ve Ek Ödemeler

MADDE 9- Ortakların 3'üncü şahıslara karşı sorumluluğu, taahhüt ettikleri sermaye paylarının (10) katına kadardır. Bilanço açıklarını kapatmada kullanılmak üzere ortaklardan ek ödeme istenebilir.

Merkez Birliğinin Organları, Temsilciler ve Yönetim

Organlar

MADDE 10- Merkez Birliğinin organları şunlardır:

- a) Genel Kurul
- b) Yönetim Kurulu
- c) Denetim Kurulu

Genel Kurul

Temsilciler

MADDE 11- (1) Merkez Birliğinin en yetkili organı, ortak birliklerin temsilcilerinden oluşan genel kuruldur. Genel kurul, ortak birliklerin genel kurullarınca seçilen temsilcilerden oluşur.

(2) Bu temsilciler;

- a) 1-10 kooperatifi olan birlikler için 2,
- b) 11-25 kooperatifi olan birlikler için 3,
- c) 26-35 kooperatifi olan birlikler için 4,
- ç) 36 ve daha fazla kooperatifi olan birlikler için 5 kişidir.

(3) Her temsilcinin genel kurulda bir oy hakkı vardır.

Genel Kurulun Görev ve Yetkileri

MADDE 12- (1) Genel kurulun görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Bilanço, bilanço hesaplarının dökümü, gelir-gider farkı hesapları ile yönetim kurulu ve denetçiler tarafından verilen raporları inceleyerek kabul veya reddetmek,
- b) Yönetim kurulu ve denetim kurulu üyeleri ile dış denetçiyi seçmek,
- c) Yönetim ve denetim kurulu üyelerini ibra etmek veya sorumluları hakkında karar vermek, gerektiğinde azletmek,
- ç) Yönetim ve denetim kurulu üyelerine verilecek aylık ücret, huzur hakkı ve yolluk miktarı ile bütçeyi görüşerek karara bağlamak,
- d) Yönetim kurulu tarafından verilen, ortaklıktan çıkarılma kararlarına yapılan itirazları inceleyip karara bağlamak,

- e) Kanun, ana sözleşme ve iyi niyet esasları ile genel kurul kararına aykırı olduğu ileri sürülen, yönetim kurulu kararlarının iptal edilip edilmeyeceği konusunda karar vermek,
 - f) Merkez Birliği Ana Sözleşmesi'nde yapılacak değişiklikler hakkında karar vermek,
 - g) Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine girme kararı vermek ve gönderilecek temsilcileri seçmek,
 - ğ) Bilanço açıklarını ve ek ödemeleri tespit etmek, birliklerden ve kooperatiflerden maddi destek alınmasına karar vermek,
 - h) Merkez Birliğinin dağılması hakkında karar vermek, tasfiye kurulunu seçmek,
 - ı) Kanun ve ana sözleşme ile genel kurula tanınmış olan diğer konular hakkında karar vermek,
 - i) Gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulün niteliğini, yerini ve azami fiyatını, satılacak gayrimenkulün asgari fiyatını belirlemek.
- (2) Genel kurul yukarıdaki görev ve yetkilerini devir ve terk edemeyeceği gibi, Merkez Birliğinin amaçları ile ilgili her türlü işler hakkında da karar verebilir.

Toplantı Şekilleri Zamanı ve Yeri

MADDE 13- (1) Genel kurul olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde toplanır. Olağan genel kurul toplantısı, her yılın haziran ayı sonuna kadar yapılır. Ancak; genel kurul toplantısının gündemine konuyla ilgili madde konulması ve Ticaret Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara uygun hareket edilmesi şartıyla, olağan genel kurul toplantıları en fazla iki hesap dönemini kapsayacak şekilde ve birleştirilerek yapılabilir.

(2) Genel kurul; Merkez Birliği işlerinin ve ana sözleşme hükümlerinin gerektirdiği durum ve zamanlarda olağanüstü olarak toplanır.

(3) Genel kurul toplantısı Merkez Birliği yönetim kurulu kararı ile Ankara'da veya yönetim kurulu karar verdiği takdirde Ankara dışında da yapılabilir.

Çağrıya Yetkili Olanlar

MADDE 14- (1) Genel kurul; yönetim kurulunca toplantıya çağrılır. Gerekli durumlarda denetçiler, tasfiye kurulu genel kurulu toplantıya çağırma yetkilidir. Genel kurul; yukarıdaki şekilde toplanamadığı takdirde, Ticaret Bakanlığınca toplantıya çağırılabilir.

(2) Ayrıca dört ortaktan az olmamak şartıyla ortak sayısının 1/10'unun isteği durumunda, genel kurul on gün içinde yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılır. Bu başvurunun istek sahibi ortaklar tarafından birlikte ve noter aracılığı ile yapılması gerekir.

(3) Yönetim kurulunca bu isteğin zamanında yerine getirilmemesi durumunda Ticaret Bakanlığınca genel kurul toplantıya çağırılabilir. Çağrılmadığı takdirde istek sahipleri mahalli mahkemeye başvurarak genel kurulu bizzat toplantıya çağırma izni alabilirler.

(4) Genel kurul, süresi dolmuş olsa bile, yönetim kurulu tarafından toplantıya çağırılabilir. Tasfiye memurları da, görevleri ile ilgili konular için, genel kurulu toplantıya çağırabilirler.

TİCARET BAKANLIĞI

Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

(5) Yönetim kurulunun, devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında, mahkemenin izniyle, tek bir ortak genel kurulu toplantıya çağırabilir. Mahkeme kararı kesindir.

Çağrının Şekli Bakanlığa Müracaat ve Ortaklar Listesi

MADDE 15- (1) Olağan ve olağanüstü toplantılara çağrı; olağan ve olağanüstü toplantılara ilişkin çağrılar adi mektupla, gazeteyle veya gazete olmayan yerlerde mahalli örf ve âdete göre ilan yoluyla yapılır. Çağrının birliğe yazılı olarak iletilmiş olması şartıyla ortağın GSM (cep telefonu) numarasına veya elektronik posta adresine gönderilecek ileti (SMS, e-posta vb.) aracılığıyla yapılması da mümkündür. Alıcıdan kaynaklanan nedenlerle teslim edilemeyen bu tür iletiler bir tam gün geçtikten sonra bir defaya mahsus olmak üzere yenilenir. Yayınlanan ilanlar ile bildirimlere ilişkin “Gönderi Teslimat Bilgisi” dökümünün, genel kurul evrakı ile birlikte basılı şekilde ya da elektronik ortamda muhafazası ve incelemeye hazır tutulması şarttır.

(2) Çağrının sadece yazılı olarak imza karşılığında yapılması da mümkündür.

(3) Çağrının toplantı gününden en az otuz gün önce ve en çok iki ay içinde yapılması, toplantının gün ve saati ile yerinin ve gündem maddelerinin bildirilmesi zorunludur.

(4) Çağrıda birinci toplantıda çoğunluk sağlanamadığı takdirde, yapılacak olan sonraki toplantıların tarihi, saati ve yeri açıklanarak yeni bir bildirimle gerek kalmaksızın bir defada ortaklara duyuru yapılabilir. Toplantılar arasında, en az yedi ve en çok otuz gün süre bulunması gerekir.

(5) Sürelerin hesabında duyuru ve toplantı günleri hesaba katılmaz.

(6) Ana sözleşmenin değiştirilmesi söz konusu ise, yapılacak duyuruda değiştirilecek maddelerin numaralarının yazılması ile yetinilir.

(7) Genel kurul tarihi ile yeri ve gündemi, toplantıdan en az onbeş gün önce Ankara’da Ticaret Bakanlığına (Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğüne) yazılı olarak bildirilir.

(8) Bu bildirimle, bakanlıkça tespit edilen miktardaki temsilci ücretinin ilgili maliye veznesine yatırıldığını gösteren belge eklenerek toplantıda temsilci bulundurulması talep edilir.

(9) Bütün temsilcilerin hazır bulunması ve bir itirazın olmaması halinde, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu’nun 47’nci maddesi hükmüne göre işlem yapılır.

(10) Yönetim kurulu, KOOPBİS’ten temin edeceği genel kurula katılma hakkını, haiz ortakları gösterir listeyi genel kurul toplantısından önce toplantı yerinde bulundurmakla yükümlüdür. Bu listede genel kurula katılma hakkı olan ortakların; ortaklık numaraları, unvanları ve temsilcilerin adı, soyadı ile imza yerleri bulunur.

(11) Genel kurula katılma hakkını haiz ortakları gösterir liste, toplantıya katılanlar ile genel kurul başkanı ve bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır.

(12) Merkez Birliği ortaklarına, KOOPBİS üzerinden, genel kurula katılma hakkını haiz ortakları gösterir listeye erişim yetkisi verilir. Mezkûr listenin Merkez Birliği kayıtlarına uygun ve doğru olarak hazırlanmasından yönetim kurulu sorumludur.

Gündem

MADDE 16- (1) Gündem çağrının amacına göre, tayin ve tespit olunur.

(2) Olağan genel kurul toplantısının gündeminde sırasıyla şu hususlar bulunur:

- a) Açılış ve toplantı başkanlığının oluşturulması,
- b) Yönetim ve denetim kurulu ile dış denetçi tarafından hazırlanan raporların okunması ve müzakeresi,
- c) Finansal tabloların okunması, müzakeresi ve tasdiki,
- ç) Yönetim ve denetim kurulu üyelerinin ibrası,
- d) Faaliyet yılı içinde yönetim kurulu üyeliğinde eksilme meydana gelmiş ve yönetim kurulunca atama yapılmış ise atamanın genel kurulca onaylanması,
- e) Görev süreleri sona ermiş olan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile dış denetçinin seçilmesi ve bunların görev sürelerinin tespiti,
- f) Yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile dış denetçinin ücret, huzur hakkı gibi parasal haklarının belirlenmesi,
- g) Gelecek yılın bütçe ve çalışma programının görüşülmesi ve karara bağlanması,
- ğ) Gerekli görülecek diğer hususlar.

(3) Gerekli görülecek diğer hususlar gündeme açıkça yazılmalıdır. Görüşülecek konu önceden tespit edilip gündeme yazılmadan, "Gerekli görülecek diğer hususlar" şeklinde bir gündem maddesi belirlenemez.

(4) Kanun ve ana sözleşme gereği genel kurulun yetkisinde olan ve olağanüstü genel kurul toplantı gündemini oluşturan her türlü konu, olağan genel kurul toplantı gündemine yazılabilir.

(5) Dörtten az olmamak üzere ortakların en az 1/10'u tarafından genel kurul toplantı tarihinden en az yirmi gün önce müştereken ve noter tebligatı ile bildirilecek hususların gündeme konulması zorunludur.

(6) Gündemde olmayan hususlar görüşülemez. Ancak, kayıtlı ortakların en az 1/10'unun temsilcilerinin gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı teklifte bulunmaları halinde, hesap tetkik komisyonunun seçilmesi, bilanço incelemesinin ve ibranın geriye bırakılması, çıkan veya çıkarılan ortaklar hakkında karar alınması, genel kurulun yeni bir toplantıya çağırılması ve kanun, ana sözleşme ve iyi niyet esasları ile genel kurul kararlarına aykırı olduğu ileri sürülen yönetim kurulu kararlarının iptali, yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususlar, genel kurula katılanların yarısından bir fazlasının kabulü ile gündeme alınır.

(7) Yapılan denetim sonucunda veya herhangi bir sebeple bakanlıkça, genel kurulda görüşülmesi istenen konuların gündeme konulması zorunludur.

(8) Gündem, genel kurulu toplantıya çağırان tarafından belirlenir.

(9) Genel kurulun toplanabilmesi ve gündemdeki konuları görüşebilmesi için, Merkez Birliğine kayıtlı birliklerden genel kurula katılma hakkına sahip olanların, yarısından fazlasının en az bir temsilcisinin toplantıda hazır bulunması gerekir. İlk toplantıda bu nisap sağlanamadığı takdirde, ikinci toplantıda nisap aranmaz.

TİCARET BAKANLIĞI

Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

(10) Genel kurulda kararlar, ortaklar listesinde imzası bulunan temsilcilerin yarısından fazlasının oyu ile alınır. Ancak, seçimlerde en çok oy alan adaylar seçilmiş sayılır. (1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 51/2 ve 52/1 maddeleri hükümleri saklıdır).

(11) Genel Kurul toplantısı, bakanlık temsilcisi bulundurulması hususunda gerekli işlemlerin yapıldığının tespiti ve toplantı nisabının sağlanması üzerine ve çağrıyı yapan organca yetkili kılınan kimseler tarafından açılır.

(12) Genel kurul toplantı başkanı ve bir başkan vekili ile dört kâtip, temsilciler arasından seçilir.

(13) Oylamalar genel olarak el kaldırmak (açık oylama) suretiyle yapılır. Ancak, genel kurula katılanların temsilcilerin yarısından fazlasının talebi halinde gizli oya başvurulur.

(14) Gizli oylamada, Merkez Birliği mührü ile mühürlenmiş boş oy pusulalarının kullanılması esastır. Ancak, genel kurulca karar alınmak kaydıyla ayrıca basılı oy pusulası da kullanılabilir. Genel kurulun yalnızca basılı oy pusulası kullanılması yolunda alacağı karar geçersizdir. Genel kurulda Merkez Birliği mührü ile mühürlenmiş boş oy pusulaları ve basılı oy pusulalarından başkaca bir pusula seçim için kullanılamaz. Matbaada basılmış veya yazı makinesi ile yazılmış ya da çoğaltılmış oy pusulaları basılı oy pusulası sayılır.

(15) Genel kurul tutanağı, genel kurul toplantı başkanlığı ve bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır; aksi halde geçersizdir.

Bakanlığa ve Ticaret Sicili Müdürlüğüne Gönderilecek Belgeler

MADDE 17- Toplantı gününden itibaren en geç bir ay içinde, yönetim kurulu ve denetçi raporları ile bilanço ve gelir-gider cetvelleri, genel kurul toplantı tutanağı ile ortaklar listesinin ve istenebilecek diğer belgelerin onaylı birer örneği, Ticaret Sicili Müdürlüğü ile Ticaret Bakanlığı Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Yönetim Kurulu

Seçim ve Süresi

MADDE 18- (1) Yönetim Kurulu, Merkez Birliği temsilcileri arasından en az 1 en çok 4 yıl için genel kurulca seçilir. Üye sayısı üçten az olmamak üzere genel kurulca kararlaştırılır. Kararlaştırılan sayı kadar yedek üye de seçilir.

(2) Genel kurulca bir süre belirlenmemiş ise bir yıl için seçilmiş sayılır.

(3) Yönetim kuruluna seçilen üyeler ayrı ayrı birlikleri temsil ederler. Bir birlikten birden fazla üye seçilemez. Yedekler de aynı şekilde seçilirler.

(4) Yönetim kurulu üyeleri ve yedeklerinin seçilmelerini takiben en geç dokuz ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlamaları şarttır.

(5) Yönetim kurulu üyeleri istifa etmek suretiyle her zaman çekilebilir. Herhangi bir sebeple üyeliğinin boşalması halinde, yönetim kurulunca aldıkları oy sırasına göre yedek üye çağrılır. Oyların eşitliği halinde yönetim kurulu, eşit oy alanlar arasından birini üyeliğe atar.

(6) Yönetim kurulu toplantı nisabını kaybederse boşalan yönetim kurulu üyeliklerine denetim kurulu tarafından geciktirilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağrılır.

(7) Yedek üyelerle de yönetim kurulunun tamamlanamaması halinde, eğer yönetim kurulu toplantı nisabını kaybetmemişse, kanuni şartları haiz birini geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunar. Onaylanması halinde selefinin süresini tamamlar. Yönetim kurulu toplantı nisabının altına düşmüşse, denetim kurulu tarafından seçimler yapılmak üzere derhal genel kurul toplantıya çağrılır.

(8) Süresi sona eren üyeler yeniden seçilebilirler. 1163 Sayılı Kanun'un 46'ncı maddesinin üçüncü fıkrası gereği genel kurul gündemine madde ilave etmek suretiyle yapılan seçim sonucu değiştirilen yönetim kurulu üyelerinin yerine seçilenler, öncekilerin görev sürelerini tamamlar.

Seçilme Şartları

MADDE 19- (1) Yönetim kurulu üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır;

- a) Türk vatandaşı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,
- b) Ortak birliklerden birinin temsilcisi olmak,
- c) Aynı zamanda Merkez Birliğinin denetim kurulu üyesi olmamak,
- ç) Merkez Birliğinin yönetim kurulu üyeleriyle, ikinci derece dahil akraba olmamak veya aralarında iş ortaklığı bulunmamak,
- d) Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre mahkum olmamak.

(2) Seçilme şartları denetim kurulu tarafından araştırılır. Bu şartları taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin görevlerine yönetim kurulunca son verilir.

(3) Haklarında yukarıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olanların görevleri ilk genel kurul toplantısına kadar devam etmekle beraber, yönetim kurulunca bu durumdaki üyelerin genel kurulca azli veya göreve devamı hakkında karar alınmak üzere, yapılacak ilk genel kurul gündemine madde konulur.

(4) Yönetim kurulu üyeleri, birliğe bağlı kooperatiflerin, birliğin ve birliğin bağlı olduğu üst kuruluşun hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak yahut başka bir şekilde ücretli görev alamazlar.

(5) Dördüncü fıkra belirtilen diğer görevleri bulunmasına rağmen yönetim kurulu üyesi olarak seçilenler, seçildikleri tarih itibarıyla diğer görevlerinden ayrılmak zorundadırlar. Bu görevlerinden ayrılmayanların yönetim kurulu üyeliğine seçilmelerine ilişkin işlemler hükümsüzdür. Seçildikten sonra diğer görevleri edinen yönetim kurulu üyelerinin

TİCARET BAKANLIĞI

Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

sonradan edindikleri görevlere ilişkin seçilme veya görevlendirme işlemleri ile sözleşmeler de hükümsüzdür. Yönetim kurulu üyeliğine seçilme işlemleri bu şekilde hükümsüz olanların yerlerine yedekleri çağrılır.

(6) Yönetim kurulu üyelerinin fiilen bu görevleri yürüttükleri dönemde; bunların eş ve ikinci derece dahil kan ve kayın hısımları, birliğe bağlı kooperatiflerde, birlikte ve birliğin bağlı bulunduğu üst kuruluş ile bunların % 50'den fazla hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak veya başka bir şekilde ücretli olarak işe alınamazlar.

(7) Bu madde hükümlerine aykırı uygulamalar denetçiler tarafından araştırılır.

Görev, Yetki ve Sorumlulukları

MADDE 20- (1) Yönetim kurulu, kanun ve ana sözleşme hükümleri içinde Merkez Birliğini yöneten, icra organıdır.

(2) Yönetim kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır;

a) Yıllık bilanço ile gelir-gider hesabının ve tahmini bütçenin hazırlanmasını sağlamak,
b) Ortak birlikler ile ortak olmak için başvuruların ana sözleşmede belirtilen şartları taşıyıp, taşımadıklarını araştırmak,

c) Bakanlıkça istenecek her türlü evrak ve vesaiki ibraz etmek, bilgi vermek ve denetim için gönderilen yetkili elemanlara gerekli kolaylığı göstermek,

ç) Dava açmak, sulh olmak veya davadan vazgeçmek,

d) 1163 Sayılı Kanun'un 42/6. maddesi hükmü gereğince genel kuruldan karar almak şartı ile Merkez Birliğine taşınmaz malları satın almak ve satmak, rehine koymak, bir başka kuruluşla veyahut kendi adına inşaat yaptırmak, kefil olmak veya satın aldığı taşınmazların mülkiyetini aktarmak,

e) Doğacak sorumluluk yönetim kuruluna ait olmak üzere, bir veya birkaç kişiyi Merkez Birliğini ilzam edecek tasarruflarda bulunmaya veya muayyen işlerde Merkez Birliğini temsil etmeye yetkili kılmak ve personelini atamak,

f) Defter, hesap ve kayıtların mevzuat dairesinde doğru olarak tutulmasını sağlamak,

g) Merkez Birliğinin amaçlarına ve ortakların menfaatine uygun olarak işleri yürütmek ve gerekli kararları almak,

ğ) Kooperatif örnek ana sözleşmesinin 64'üncü maddesi kapsamında kooperatif takibindeki borçların yapılandırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek,

h) Kooperatif örnek ana sözleşmesinin 66'ıncı maddesi kapsamında, kooperatif takibindeki borçları tahsilinde uygulanacak gecikme faiz oranını belirlemek,

ı) Yönetim kurulu; kendi tutanakları, genel kurul tutanakları, ortak listeleri, gelir-gider hesapları ve yıllık bilançonun usulüne uygun olarak hazırlanması ve saklanması, tetkik olunmak üzere denetçilere verilmesinden sorumludur.

(3) Yönetim kurulu; yıllık faaliyet raporu, bilanço, gelir gider farkı hesapları ve denetleme organı ve dış denetçi tarafından tanzim edilen raporları, genel kurulun yıllık

toplantısından en az onbeş gün öncesinden itibaren bir yıl süre ile birlik merkezinde, varsa şubelerinde ve elektronik ortamda KOOPBİS'te ortakların tetkikine amade tutar. Elde edilen kişisel veriler, sadece ortakların kooperatif iş ve işlemlerinden haberdar olmaları ve kooperatif organlarında görev almak isteyen adayların kooperatif ortaklarına ulaşabilmeleri amaçlarıyla kullanılabilir. Elde edilen veriler 24/3/2016 tarihli ve 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na aykırı olarak kullanılamaz, aktarılamaz veya başka bir şekilde işlenemez.

(4) Merkez Birliği ticaret sicili kayıtlarının, finansal tablolarının, yönetim kurulu ve denetçi raporlarının, genel kurul toplantı evrakının, ortakların iletişim, pay ve ödemelerine ilişkin bilgileri ile ortak birliklerin temsilcilerine ait kimlik bilgilerinin, KOOPBİS'e işlenmesinden yönetim kurulu sorumludur.

Görev Bölümü Toplantılar ve Temsil

MADDE 21- (1) Yönetim kurulu, seçimi takip eden ilk toplantıda üyelerinden birini genel başkan, beş de genel başkan vekili seçerek görev bölümü yapar.

(2) Yönetim kurulu genel başkanın bulunmadığı zamanlarda genel başkanın yetkili kılacağı vekillerden birisinin çağırısı ile toplanır. Toplantı en az altı ayda bir defa ve en az yarıdan fazla üyenin katılımıyla yapılır. Kararlar toplantıda bulunanların çoğunluğu ile verilir. Oyların eşitliği halinde, keyfiyet gelecek toplantıya bırakılır. Onda da eşitlik halinde, söz konusu teklif reddedilmiş sayılır.

(3) Toplantıda bulunmayan üyeleri temsilen oy kullanılamaz, üyeler şahsi işlemini ilgilendiren hususlarda görüşmelere katılamazlar.

(4) Özürsüz olarak üst üste üç defa toplantıda hazır bulunmayan üye çekilmiş sayılır.

(5) Toplantılar Merkez Birliği idare merkezinin bulunduğu il veyahut başka illerin sınırları içinde de yapılabilir.

(6) Alınan kararlar tarih ve numara sırasıyla yönetim kurulu karar defterine işlenir. Üyelerin isimleri kararın baş tarafına yazılır ve alt tarafı toplantıya katılanlarca isim yazılarak imzalanır.

(7) Verilen karara karşı olanlarla çekimser kalan üyeler, karşı olma veya çekimser kalma sebeplerini kararın altına yazarak imzalarlar.

(8) Merkez Birliğini resmi dairelerde, mahkemelerde, üçüncü şahıslara ve dışarıya karşı yönetim kurulu temsil eder. Yönetim kurulu temsil yetkisini kısmen veya tamamen genel başkana devredebilir. Genel başkan yönetim kurulundan aldığı bu yetkiyi yazılı isim vermek sureti ile kendisinin bulunmadığı hallerde genel başkan vekillerinden birine devredebilir.

(9) Yönetim kurulu Merkez Birliğini temsil ve Merkez Birliği adına imza atmaya yetkili şahısları kararla tespit eder ve bu kararın noterlikçe onaylanmış bir sureti imzalarla birlikte tescil edilmek üzere Ticaret Sicili Memurluğuna verilir.

(10) Yönetim kurulunun toplantı gündemi ile gün, yer ve saati, toplantıdan en az 10 gün önce üyelere yazılı olarak bildirilir. Acele hallerde çağrı şekli ve süresi genel başkan tarafından değiştirilebilir.

Başkanlık Divanı

MADDE 22- (1) Genel başkan ve beş genel başkan vekilinden oluşur.

(2) Başkanlık divanı; iki ayda bir toplanır. Gerekli görülen hallerde ve genel başkanın daveti ile ara toplantılar yapılır.

(3) Yönetim kurulu; yetkilerinin bir kısmını, başkanlık divanına devredebilir. Başkanlık divanınca kullanılan bu yetkiler ve yapılan bu çalışmalar, yönetim kurulunun ilk toplantısında izah edilir. Başkanlık divanının toplantı ve yolluk masrafları ile ilgili tahsisat, her yıl hazırlanacak tahmini bütçelere konur.

Yönetim Kurulu Üyelerinin Ücretleri

MADDE 23- (1) Genel başkan, genel başkan vekilleri ve yönetim kurulu üyelerine taşıdıkları sıfatlarla yapacakları hizmet için, aylık ücret veya katılacakları her toplantı için bir huzur hakkı ve yapacakları görev seyahatleri için yolluk ödenir.

(2) Yönetim kurulu başkan, başkan vekili ve üyelerine, genel kurulca kararlaştırılan yukarıdaki nev'i ve miktarın dışında hiç bir ödeme yapılamaz.

Denetim Kurulu

Seçimi, Süresi, Üyelik Şartları ve Ücret

MADDE 24- (1) Denetim kurulu üyeleri, Merkez Birliğinin işlem ve hesaplarını genel kurul adına denetlemek üzere temsilciler arasından veya dışarıdan genel kurulca en çok dört yıl için seçilirler. Genel kurulca süre tespit edilmemiş ise üyeler bir yıl için seçilmiş sayılır.

(2) Denetim kurulu üye sayısı yediden fazla olamaz. Üye sayısı kadar yedek de üye seçilir. Denetim kurulu ilk toplantısında üyelerinden birini başkan seçer.

(3) Denetim kurulu üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır:

a) Türk vatandaşı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,

b) En az lise düzeyinde diploma sahibi olmak,

c) Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 Sayılı Kanun hükümlerine göre mahkûm olmamak,

ç) Aynı zamanda, yönetim kurulu üyesi, bu üyelerden birinin eşi, personel veya yönetim kurulu üyeleriyle ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları olmamak, yönetim kurulu üyeleriyle aralarında iş ortaklığı bulunmamak,

d) Aynı zamanda diğer denetim kurulu üyelerinden birinin eşi olmamak ve birbirleri ile ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımlığı bulunmamak.

(4) Haklarında birinci fıkranın (c) bendinde sayılan suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olanların görevleri ilk genel kurul toplantısına kadar devam etmekle beraber,

yönetim kurulunca bu durumdaki üyelerin genel kurulca azli veya göreve devamı hakkında karar alınmak üzere yapılacak ilk genel kurul gündemine madde konulur.

(5) Bu madde hükümlerine aykırı uygulamalar denetçiler tarafından araştırılır.

(6) Denetim kurulu üyelerine genel kurulca belirlenen aylık ücret ve yolluk dışında hiçbir ad altında başkaca ödeme yapılamaz.

Görev ve Yetkileri

MADDE 25- (1) Denetim kurulu üyeleri, kendilerine kanun ve ana sözleşmeyle verilen görev ve yetkileri yerine getirmekle yükümlü olup, aksine hareketlerden sorumludurlar.

(2) Denetim kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yıllık bilanço ve sonuç hesaplarını inceleyerek bu husustaki görüşlerini birlikte veya tek başına genel kurula bir raporla bildirmek,

b) İşlemlerinden bilgi edinmek ve gerekli kayıtların düzenli olarak tutulmasını sağlamak amacıyla en az üç ayda bir defa defterleri incelemek,

c) En az üç ayda bir defa nakit mevcudunu ve menkul değerleri kontrol etmek,

ç) Bütçe, bilanço ve gelir-gider cetvelini denetlemek,

d) Yönetim kurulunun ihmali halinde genel kurulu olağan veya olağanüstü toplantıya davet etmek,

e) Yönetim kurulu üyelerinin kanun ve ana sözleşme hükümleri ile iyi niyet esaslarına uygun davranmalarına nezaret etmek,

f) Yönetim kurulu üyeleri ile dış denetçinin gerekli şartları taşıyıp taşımadıklarını araştırmak, yönetim kurulu toplantı nisabının kaybedilmesi halinde boşalan bu üyeliklere geciktirilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağırarak,

g) Yönetim kurulu üyeleri ve personel hakkındaki şikâyetleri incelemek ve inceleme sonucunu yıllık raporunda açıklamak,

ğ) Uygun gördükleri teklifleri yönetim kurulu ve genel kurul toplantıları gündemine koymak.

(3) Denetim kurulu üyeleri, görevleri çerçevesinde işlerin yürütülmesinde gördükleri noksanlıkları, kanun ve ana sözleşmeye aykırı hareketleri bundan sorumlu olanların bağlı bulundukları organa ve gerekli hallerde aynı zamanda genel kurula haber vermekle yükümlüdürler.

(4) Denetim kurulu üyeleri, genel kurul toplantısına çağırma yetkisi hariç olmak üzere kendilerine kanun ve ana sözleşme ile verilen görev ve yetkileri, gerektiğinde tek başlarına da kullanabilirler.

(5) Denetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarına katılırlar. Ancak, yönetim kurulu toplantılarında oy kullanamazlar.

(6) Denetim kurulu üyelerinin yapacağı denetim 1163 Sayılı Kanun'un 69'uncu maddesi gereğince çıkarılan Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik kapsamında yürütülür.

TİCARET BAKANLIĞI

Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

Dış Denetim

Konusu ve Kapsamı

MADDE 26- Birlik, 1163 Sayılı Kanun'un 69'uncu maddesi kapsamında çıkarılan 01/02/2022 tarihli ve 31737 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik kapsamında dış denetime tabidir.

Bütçe, Bilanço ve Gelir - Gider Farkı Dağıtımı

Bütçe ve Bilanço

MADDE 27- (1) Yönetim kurulu elde edilecek gelirler ile yapılacak harcamaları tespit ederek bir yıllık gelir-gider bütçesini düzenler.

(2) Birliğin gelir ve giderleri noterlikçe onaylı defterlere yazıldıktan sonra her ay mizan ve 31 Aralık tarihine göre yıllık bilanço düzenlenir.

(3) Bütçe ile bilanço denetim kurulu üyeleri ile genel kurula sunulur.

(4) Bakanlık ve Merkez Birliğince muhasebe ve bilanço örnekleri tespit edildiği takdirde birlik hesapları ve bilançosu bu örneklerle göre düzenlenir.

(5) Merkez Birliğinin gelirleri; tesis, işletme ve iştirak, menkul ve gayrimenkul gelir ve iratlarından, ortakların katılım paylarından, kooperatif ve birliklerden alınacak teftiş, denetim ve eğitim gelirleri ile diğer faaliyet gelirleri ve banka faizlerinden oluşur.

Gelir Gider Farkı ve Dağıtımı

MADDE 28- (1) Gelir-gider farkı genel kurulca onaylanan yıllık bilanço'ya göre tespit edilir.

(2) Merkez Birliği ortaklarına risturn dağıtmaz.

(3) Gelir-Gider müspet farkının;

% 10'u Kanuni Yedek Akçeye,

% 10'u Fevkalade Yedek Akçeye,

% 80'i Geliştirme Fonuna,

ayrılır.

(4) Geliştirme Fonu; genel kurula götürülecek tekliflere göre Merkez Birliğinin hizmetlerine ve gelişmesine yarayacak işlerde kullanılır.

(5) Yedek akçeler ortaklara dağıtılamaz.

(6) Sermaye üzerinden kazanç dağıtılamaz.

(7) Yönetim ve denetim kurulu üyelerine kazanç üzerinden pay verilemez.

Defterler

Tutulacak Defterler

MADDE 29- (1) Aşağıdaki defterlerin tutulması zorunludur:

- Yevmiye defteri,
- Defteri kebir,
- Envanter defteri,
- Ortaklar/Pay defteri,
- Yönetim kurulu karar defteri,
- Genel kurul karar ve müzakere defteri.

(2) Bu defterlerden başka 6102 Sayılı Kanun'un 64'üncü maddesinin beşinci fıkrası gereği işin mahiyeti ve önemini gerektirdiği diğer defterler de tutulur.

Saklama Zorunluluğu

MADDE 30- (1) Merkez Birliği; tutmakla yükümlü olduğu ticari defterleri ve bu defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgeleri sınıflandırılmış bir şekilde on yıl saklamakla yükümlüdür.

(2) 213 Sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla, tutulması zorunlu defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgeler, okunur hale getirildiklerinde içerik olarak örtüşmeleri, saklama süresi boyunca her an ulaşılabilmeleri ve uygun bir süre içerisinde okunabilir hale getirilebilmeleri şartıyla görüntü veya veri taşıyıcılarda da saklanabilir.

(3) Saklama süresi, ticari defterlere son kaydın yapıldığı veya muhasebe belgelerinin oluştuğu takvim yılının bitişiyle başlar.

(4) Merkez Birliğinin saklamakla yükümlü olduğu defterler ve belgeler; yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet veya hırsızlık sebebiyle ve kanuni saklama süresi içinde ziyaa uğrarsa tacir ziyayı öğrendiği tarihten itibaren onbeş gün içinde ticari işletmesinin bulunduğu yer yetkili mahkemesinden kendisine zayi belgesi verilmesini isteyebilir. Bu dava hasımsız açılır. Mahkeme gerekli gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilir.

(5) Merkez Birliğinin sona ermesi halinde ilgili belgeler 6102 Sayılı Kanun'un 82'nci maddesi uyarınca on yıl süre ile Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından saklanır.

Açılış Onayı Yapılacak Defterler ve Onay Zamanı

MADDE 31- (1) Merkez Birliğinin tutmakla yükümlü olduğu yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, pay/ortaklar defteri, yönetim kurulu karar defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defterinin açılış onayları, 6102 Sayılı Kanun'da belirtilen süreler dahilinde, bu kanun ve ticari defterlerin tasdikine ilişkin diğer mevzuat uyarınca yapılır.

(2) Yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri ile yönetim kurulu karar defterinin açılış onaylarının her hesap dönemi için yapılması zorunludur. Pay/ortaklar defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla izleyen hesap dönemlerinde de açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılmaya devam edilebilir.

TİCARET BAKANLIĞI

Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

(3) Onaya tabi defterlerin hesap dönemi içinde dolması dolayısıyla veya başka sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar bunları kullanmaya başlamadan önce açılış onayı yaptırmak zorundadırlar.

(4) Pay/ortaklar defterinin yenilenmesinin gerektiği durumlarda açılış onayı yapılacak yeni defter, kullanımına son verilecek defterle veya zayi edilmişse zayi belgesi ile birlikte notere ibraz edilir. Yeni pay/ortaklar defterinin açılış onayının yapıldığı sırada noter, eski deftere veya zayi belgesine yeni pay defterinin açılış onayının yapıldığını tarih ve sayı belirtmek suretiyle şerh düşer. Eski defterde veya zayi belgesinde söz konusu şerhi gören noter tekrar bir açılış onayı yapamaz.

Kapanış Onayı Yapılacak Defterler ile Onay Zamanı ve Şekli

MADDE 32- Yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defteri 6102 Sayılı Kanun'un 64'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen süreler dahilinde notere ibraz edilip, son kaydın altına noterce "Görülmüştür" ibaresi yazılarak mühür ve imza ile onaylanması zorunludur.

Onay Yenileme

MADDE 33- (1) Yönetim kurulu karar defteri, yevmiye defteri, envanter defteri ve defteri kebir yeterli yaprakları bulunması halinde yeni hesap döneminin ilk ayı içerisinde onay yenilemek suretiyle kullanılmaya devam edilebilir.

(2) Onay yenilemede defterlerin türü değiştirilemez.

Kooperatif ve Birliklerin Yükümlülükleri, Denetim ve Eğitim Fonları Yönetimi

Kooperatiflerin Alacakları Masraf Karşılığı, Fon Katılım Payları, Ücret, Diğer Gider Katılım Payları ve Ortakların Ödeyeceği Üst Kuruluş Katılım Payları

MADDE 34- (1) Kooperatiflerin ortaklarına kullandırdıkları krediler ile bankalara verdikleri kefaletten ve gördükleri diğer hizmetlerden dolayı ortaklardan alacağı senelik masraf karşılığı kredinin % 3'ünü, ortakların ödeyeceği üst kuruluşlara katılım payı ise yarısı birliğe yarısı da Merkez Birliğine verilmek kaydıyla kredinin %1'ini geçmemek üzere Merkez Birliği yönetim kurulunca belirlenir.

(2) Kooperatiflerce kullandırılan ya da kefalet verilen kredilerden dolayı ortakların ödeyeceği üst kuruluşlara katılım payı kredinin kullandırıldığı veya kefaletin verildiği gün bankaca üst kuruluşların hesaplarına gönderilir.

(3) Kooperatiflerin ortaklarından alacakları ücret ve diğer katılım payları ile fon katılım payları kooperatif genel kurulunca belirlenir.

Denetim ve Eğitim

MADDE 35- (1) 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 75'inci maddesine göre denetim, eğitim ve öğretim işleri Merkez Birliğince yapılır.

(2) Bu görevlerden başka; yeni kurulan kooperatif ve birliklerin yöneticilerine, kısa süreli eğitim verilir. Bu kuruluşların muhasebe ve muamele işlerini kurmada yardımcı olunur.

(3) Yukarıdaki görevlerin yapılması ve kuruluşların sağlıklı bir biçimde işlemesi için, birlikler ve kooperatifler yapılacak masraflara aşağıdaki şekilde iştirak ederler.

(4) Kooperatifler, her yılın sonundaki plasman yekünlerinin belli bir oranını, o yılın denetim ve eğitim giderlerine katılım payı olarak Merkez Birliği hesabına öderler. Bu oran Merkez Birliği Yönetim Kurulunun teklifi ve Merkez Birliği genel kurulunun onayı ile belirlenir. Kooperatifler bu katılım paylarını Merkez Birliği genel kurul kararını izleyen yılın en geç ikinci ayı sonuna kadar Merkez Birliği hesabına öderler.

(5) Birliklerin ödeyecekleri katılım payları, birliklerin ortak kooperatif sayıları esas alınarak, Merkez Birliği yönetim kurulunun teklifi ve Merkez Birliği Genel Kurulunun Kararı ile tespit edilir. Birlikler bu katılım paylarını Merkez Birliği genel kurul kararını izleyen yılın en geç ikinci ayı sonuna kadar Merkez Birliği hesabına öderler.

Güçlendirme ve Risk Fonu

MADDE 36- (1) Para ve Kredi Kurulunun 20.10.1988 tarih ve 88/31 Sayılı Kararı ile kurulan, Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerini Güçlendirme Fonu ile Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin vermiş oldukları hizmet ve imkânların artırılması, Kooperatiflerin Bloke Sermayeleri ve Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerini Güçlendirme Fonunun yetersiz kalması halinde, kooperatif ortaklarının vadesinde ödenmeyen kredi taksitleri anaparalarının ödenmesi amacıyla 26.06.2005 tarihli Merkez Birliği genel kurul kararıyla kurulan Risk Fonunun bütün işleri kooperatifler adına Merkez Birliğince takip edilir.

(2) Merkez Birliği yönetim kurulu bu fonlarla ilgili her türlü kararı almaya ve tasarrufta bulunmaya yetkilidir.

(3) Her kooperatifin bankada bloke edilmiş sermayesine verilen faizlerin yarısı bankaca kooperatifin mevduat hesabına, diğer yarısı ise Güçlendirme Fonu hesabına aktarılır.

(4) Güçlendirme Fonuna bankaca tahakkuk ettirilecek faizlerin yarısı kooperatif Mevduat Hesabına, diğer yarısı ise Güçlendirme Fonu hesabına aktarılır.

(5) Risk Fonundan karşılanan anapara tutarları ile tahsil tarihine kadar tahakkuk edecek gecikme faizleri ortaklardan tahsil edilerek Risk Fonu Hesabına yatırılır.

(6) Bankaca Risk Fonlarına tahakkuk ettirilecek faizlerin yarısı Merkez Birliği mevduat hesabına diğer yarısı ise Risk Fonu Hesabına aktarılır.

(7) Güçlendirme Fonu ve Risk Fonuna ait yönetmelikler Merkez Birliği yönetim kuruluca hazırlanır ve Merkez Birliği genel kurulunun onayına sunulur. Güçlendirme Fonu ve Risk Fonu yönetmeliklerine ilişkin değişiklikler aynı usule tabidir.

DAĞILMA VE TASFİYE

Dağılma Sebepleri

MADDE 37- Merkez Birliği;

- a) Ortak sayısının 7'den aşağı düşmesi üzerine,
- b) Genel Kurul Kararı ile,
- c) İflasın açılmasıyla,
- ç) Kanunlarda ön görülen diğer hallerde, Ticaret Bakanlığının mahkemeden alacağı karar üzerine,
- d) Üç yıl olağan genel kurul toplantısını yapmaması halinde,
- e) Amacına ulaşma imkanının kalmadığının, Ticaret Bakanlığınca tespiti halinde mahkemeden alacağı karar ile dağılır.

Tasfiye Kurulu ve Tasfiyenin Yürütülmesi

MADDE 38- (1) Tasfiye kurulu genel kurul tarafından seçilecek en az üç kişiden oluşur. Genel kurul veya mahkeme tarafından tasfiye kurulu seçilmezse, tasfiye işlerini yönetim kurulu yürütür. Tasfiye kurulu genel kurulca her zaman azledilebilir.

(2) Tasfiye kurulu, tasfiye işlerinin bir an önce bitirilmesi için çalışmakla yükümlü olup yasalarda ön görülen tasfiye, tescil ve ilan işlemlerini yürütür.

(3) Tasfiye süresince; Merkez Birliğinin unvanı, "Tasfiye halinde" ibaresi eklenerek kullanılır.

(4) Tasfiye kurulu üyelerine, kendilerini seçen merci tarafından tespit edilecek miktarda ücret ödenir.

Çeşitli Hükümler

Bakanlık ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Denetimi

MADDE 39- (1) Merkez Birliği Ticaret Bakanlığının denetimine tabidir. Bakanlık; bağımsız denetim kuruluşlarına Merkez Birliğini denettirebilir.

(2) Merkez Birliği görevlileri; kuruluşa ait mal, para ve para hükmündeki kâğıtları ve gizli de olsa bunlarla ilgili defter ve belgeleri istenildiğinde müfettişlere ve diğer denetim görevlilerine göstermek, saymasına ve incelemesine yardımcı bulunmak, istenilen bilgileri gerçeğe uygun ve eksiksiz olarak vermek ve doğru beyanda bulunmakla yükümlüdürler.

TESKOMB

**TÜRKİYE ESNAF VE SANATKARLAR
KREDİ VE KEFALET KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİ
MERKEZ BİRLİĞİ**

Cinnah Cad. No: 5 Kavaklıdere-Çankaya / ANKARA
Tel: (+90.312)468 60 81 - 84 468 53 87 - 91 (pbx)
Fax: (+90.312)468 60 85
www.teskomb.org.tr e-mail: info@teskomb.org.tr